

SAGATAVOTĀJS
LATVIJAS UNIVERSITĀTES
SPECIĀLĀS IZGLĪTĪBAS LABORATORIJA

METODISKAIS MATERIĀLS PEDAGOGIEM
darbam ar izglītojamiem ar jauktiem
attīstības traucējumiem

Ģirta BURTU grāmata

Autore Ilze Vilka

Māksliniece Signe Ērmene-Ļitvina

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Eiropas Sociālā fonda projekts „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem
atbalsta sistēmas izveide” (vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IIPIA/VIAA/001)

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

IEVADS

Mani sauc Ilze Vilka. Strādāju pirmsskolas izglītības iestādē par logopēdi. Darba pieredze šajā specialitātē ir 12 gadi.

Tā kā strādāju vispārējā izglītības iestādē, tad visbiežāk bērnu runā novēroju nepareizu skaņu izrunu, skaņu aizvietošanu un jaukšanu.

Kā katram pedagogam, arī man ir savas darba metodes, ar kurām cenšos risināt šīs problēmas.

Esmu izveidojusi grāmatu, ar kuras palīdzību bērniem apgūt un nostiprināt noteiktu skaņu izrunu, diferencēšanu un to pareizu lietošanu sarunvalodā.

Ģirta burtu grāmata

Materiāls paredzēts skaņu pareizas izrunas veidošanai, skaņu diferencēšanai, vārdu krājuma bagātināšanai, skaņu analīzei, skaitīšanas iemaņu attīstīšanai, burtu apguvei.

Materiālu veidojusi logopēde Ilze Vilka
Māksliniece Signe Ērmāne - Ļitvina

„Ģirta burtu grāmata” izmantojama gan kā grāmata, gan kā atsevišķas darba lapas.

„Ģirta burtu grāmata” pielikumā ievietoti attēli katrai mācāmai skaņai. Šos attēlus var izmantot gan skaņu noteikšanas, diferencēšanas posmā, gan spēlēt kā atmiņas spēli. Šos attēlus var izmantot gan strādājot ar „Ģirta burtu grāmatu”, gan bez tās.

„Ģirta burtu grāmata” veidota kā palīgmateriāls skolotājiem logopēdiem, vispārizglītojošo un speciālo pirmsskolas iestāžu pedagogiem, vecākiem un vecvecākiem.

Grāmata veidota kā didaktiskais materiāls:
Skaņu izrunas traucējumu gadījumos;
Fonemātiskās uztveres attīstīšanai;
Vārdu krājuma paplašināšanai;
Gramatisko formu nostiprināšanai;
Bērnu valodas vispusīgai attīstīšanai;
Psihisko procesu (uztveres, domāšanas, atmiņas, iztēles) attīstībai.

Metodiskie ieteikumi

Vecāku un pirmsskolas skolotāju viens no galvenajiem uzdevumiem ir rūpēties, lai bērnu runa veidotos skaidra un pareiza.

Līdz skolas vecumam bērniem jābūt attīstītai valodai – skaidrai un pareizi skaņu izrunai, labai fonemātiskai uztverei, pietiekamam vārdu krājumam, prasmei pareizi lietot gramatiskās formas.

Taču, divpadsmit gadus ilajā pedagoģiskajā praksē, arvien vairāk sastopami bērni, kuri 5 gadu vecumā vēl aizvien neizrunā dažādas skaņas vai to izruna ir neprecīza. Skaņu izrunas traucējumi nelabvēlīgi ietekmē bērna izziņas procesus un ar laiku tie ietekmē lasīšanas un rakstīšanas iemaņu apgūšanu.

Bērnā nākot pasaulē, skaņu pasaule ir pirmā kuru viņš apgūst. Mazulis sāk klausīties un atdarināt skaņas – tās ir pirmās rotaļas pašam ar sevi. Bērns lēnām un pamazām apgūst prasmi runāt par lietu un parādību pasauli, kas ir viņam apkārt.

Vecāki vēlas, lai bērns pēc iespējas agrāk sāktu pareizi un skaidri runāt, šo procesu veicina kopīgas vecāku rotaļas ar bērnu. „Ģirta burtu grāmata” veidota kā palīglīdzeklis kopīgām rotaļām – mācībām vispusīgai valodas attīstībai.

Tomēr, ja vecākiem rodas jautājumi par bērna valodas attīstību, jādodas uz konsultāciju pie speciālista.

Rotaļnodarbību veidi izmantojot „Ģirta burtu grāmatu”

1. Mācāmās skaņas precīza izruna – nosaucot zīmējumos attēloto skaidri izrunā vārdus, bērns uzmanīgi klausās un atkārto.
2. Lai bērnam attīstītu dzirdes un redzes uztveri, pieaugušais nosauc attēla nosaukumu, bērns uzmanīgi klausās, pareizi atkārto vārdu, atrod šo attēlu darba lapā un apvelk to. (Attēlu kastītē atrod atbilstošo attēla kartīti).
3. Izrunā vārdu, nosauc skaņu ar kuru sākas atbilstīgais vārds.
4. Saklausī mācāmo skaņu, atrodi atbilstīgos attēlus darba lapā un apvelc tos, (atrodi attēlus attēlu kastītē un noliec pie atbilstīgā simbola vai burta).
5. Noteikt mācāmas skaņas atrašanās vietu vārdos un uz attēla uzlikt attiecīgo simbolu (S–; –S–; –S).
6. Izmantojot attēlu kartītes grupēt attēlus pēc pirmās skaņas. (piemēram: „K” kaķis, kāja – „G” govys, gulbis)
7. Meklēt attēlus, kuri sākas ar mācāmo skaņu un uzlikt uz attēla attiecīgajā darba lapā.
8. Vārdu dalīšana zilbēs - bērns izrunā vārdus, sasitot plaukstas uz katru zilbi (āp-sis; čī-bas utt.)
9. Pieaugušais nosauc vārda pirmo zilbi, bērnam darba lapā jāatrod attiecīgais attēls un jāapvelk.
10. Pieaugušais nosauc vārdu pa skaņām, bērnam darba lapā jāatrod attiecīgais attēls un jāapvelk (šis vingrinājums ir labs skaņu analīzes attīstīšanai, apgūstot rakstu valodu).
11. Attēlus izmanto pareizu gramatisko formu veidošanai (Kur aug āboli? – ābelē, kokā; Kas aug eglē? – čiekuri utt.).
12. Pieaugušais no darba lapā redzamā attēla izveido vienkāršu nepaplašinātu teikumu. Bērnam jāizveido paplašināts teikums.

Protams, pedagogs vai vecāki izvēlēsies katra bērna vecumam un attīstībai atbilstošus rotaļnodarbības veidus un darbojoties ar bērnu radīsies jaunas idejas kā izmantot šo materiālu. Lai jums veicas!